

Papa Francesc: "Noè és l'exemple d'aquesta vellesa generativa: no és corrupta"

Dc, 16/03/2022 per Papa Francesc

[Les homilies del papa Francesc](#)

Audiència General 16 de març 2022

Catequesi sobre la Vellesa

Estimats germans i germanes, bon dia!

El relat bíblic - amb el llenguatge simbòlic de l'època en què va ser escrit - ens diu una cosa impressionant: Déu, estava tan amargat per la maldat generalitzada dels homes, que s'havia convertit en un estil de vida normal, que va pensar que s'havia equivocat en crear-los i va decidir eliminar-los. Una solució radical. Fins i tot podria tenir un gir paradoxal de misericòrdia. No més humans, no més història, no més judici, no més condemna. I moltes víctimes predestinades de la corrupció, de la violència, de la injustícia es salvarien per sempre.

No ens passa a vegades també a nosaltres - aclaparats per una sensació d'impotència davant el mal o desmoralitzats pels "profetes de desgràcia" - pensar que hauria estat millor no haver nascut? Hem de donar crèdit a certes teories recents, que denuncien l'espècie humana com un mal evolutiu per a la vida en el nostre planeta? Tot negatiu? No.

De fet, estem sota pressió, exposats a tensions oposades que ens creen confusió. D'una banda, tenim l'optimisme d'una joventut eterna, encès pels progressos extraordinaris de la tècnica, que pinta un futur ple de màquines més eficients i més intel·ligents que nosaltres, que curaran els nostres mals i pensaran per a nosaltres les solucions millors per no morir: el món del robot. D'altra banda, la nostra fantasia apareix cada cop més concentrada en la representació d'una catàstrofe final que ens extingirà. El que passa amb una eventual guerra atòmica. El "dia després" d'això - si encara hi som, dies i éssers humans - haurem de

començar de zero. Destruir-ho tot per començar de zero. No vull presentar com a banal el tema del progrés, naturalment. Però sembla que el símbol del diluvi estigui guanyant terreny en el nostre inconscient. La pandèmia actual, a més, posa un risc considerable en la nostra representació despreocupada de les coses que importen, per la vida i pel seu destí.

En el relat bíblic, quan es tracta de salvar de la corrupció i del diluvi la vida de la terra, Déu confia l'empresa a la fidelitat del més vell de tots, el "just" **Noè**. La vellesa salvarà el món? Em pregunto, en quin sentit? I com salvarà el món, la vellesa? I quin és l'horitzó? La vida més enllà de la mort o només la supervivència fins el diluvi?

Una paraula de Jesús, que evoca "els dies de Noè", ens ajuda a aprofundir el sentit de la pàgina bíblica que hem escoltat. Jesús, parlant dels últims temps, diu: "Com va passar en temps de Noè, així serà en els dies del Fill de l'home: van menjar, van beure, varen prendre dona, varen prendre marit, fins al dia que Noè va entrar en l'arca i va arribar el diluvi i els va fer morir a tots" (Lc 17,26-27). De fet, menjar i beure, prendre muller i marit, són coses molt normals i no semblen exemples de corrupció. On és la corrupció? On hi havia la corrupció? En realitat, Jesús subratlla el fet que els éssers humans, quan es limiten a gaudir de la vida, fins i tot perden la percepció de la corrupció, que en mortifica la dignitat i enverina el seu sentit. Quan es perd la percepció de la corrupció, i la corrupció es converteix en una cosa normal: tot té el seu preu, tot! Es compren i es venen opinions, actes de justícia... Això, en el món dels negocis, en el món de moltes professions, és habitual. I també viuen feliços com si la corrupció formés part del benestar humà. Quan tu fas alguna cosa i la cosa és lenta, aquest procés de fer és una mica lent, quantes vegades se sent dir: "Però, si em dones una propina ho acceleraré". Moltes vegades. "Dona'm alguna cosa i aniré més de pressa". Tots ho sabem bé. El món de la corrupció sembla formar part de la normalitat de l'ésser humà; i això és dolent. Aquest matí he parlat amb un senyor que m'ha dit això d'aquest problema en el seu país. Els béns de la vida es consumeixen i es gaudeixen sense preocupació per la qualitat espiritual de la vida, sense tenir cura de l'habitat de la casa comuna. Tot s'explota, sense preocupar-se de la mortificació i degradació que pateixen molts, i ni tan sols del mal que enverina la comunitat. Mentre la vida normal es pugui omplir de "benestar", no volem pensar en allò que la fa buida de justícia i d'amor. "Però, estic bé! Per què haig de pensar en els problemes, en les guerres, en la misèria humana, i quanta pobresa, i quanta maldat? No, estic bé. No m'importen els altres". Aquest és el pensament inconscient que ens porta a viure en un estat de corrupció.

La corrupció pot arribar a ser normal? Em pregunto. Germans i germanes, malauradament sí. Es pot respirar l'aire de la corrupció com es respira l'oxigen. "Però això és normal; si vols que jo faci això de pressa, quant em dones?". És normal! És normal, però és dolent, no és bo! Què us obre el camí? Una cosa: la lleugeresa que només va dirigida al benefici d'un mateix: aquest és el passatge que obre la porta a la corrupció que enfonsa la vida de tothom. La corrupció es beneficia molt d'aquesta mala alegria. Quan una persona va bé en tot i no es preocupa pels altres: aquesta alegria afluixa les nostres defenses, ofusca la consciència i ens fa - fins i tot de manera involuntària - còmplices. Perquè la corrupció no va sempre sola: una persona té sempre còmplices. I la corrupció sempre s'estén, s'estén.

La vellesa està en una posició adequada per copsar l'engany d'aquesta

normalització d'una vida obsessionada pel gaudi i buida d'interioritat: vida sense pensament, sense sacrifici, sense interioritat, sense bellesa, sense veritat, sense justícia, sense amor: tot això és corrupció. L'especial sensibilitat de la gent gran, de la vellesa per les atencions, els pensaments i els afectes que ens fan humans, ha de tornar a ser una vocació per a molts. I serà una elecció d'amor dels ancians vers les noves generacions. Serem nosaltres que donarem l'alarma, l'alerta: "Aneu en compte, que aquesta és la corrupció, no et porta enlloc". La saviesa dels ancians és tan necessària, avui, per anar contra la corrupció! Les noves generacions esperen de nosaltres els vells, de nosaltres els vells una paraula que sigui profètica, que obri les portes a noves perspectives d'aquest món despreocupat de la corrupció, de l'hàbit de les coses corruptes. La benedicció de Déu tria la vellesa, per aquest carisma tan humà i humanitzant. Quin sentit té la meva vellesa? Cadascú de nosaltres, la gent gran, ens ho podem preguntar. El sentit és aquest: ser profeta de la corrupció i dir als altres: "Atureu-vos, jo he seguit aquest camí que no et porta enlloc! Ara et dic la meva experiència". Els ancians hem de ser profetes contra la corrupció, com Noè va ser profeta contra la corrupció del seu temps, perquè era l'únic en qui Déu confiava. Us pregunto a tots vosaltres - i també m'ho pregunto a mi: el meu cor és obert a ésser profeta contra la corrupció d'avui? Hi ha una cosa dolenta, quan els ancians no han madurat i es fan vells amb els mateixos costums corruptes dels joves. Pensem en el relat bíblic dels jutges de Susanna: són l'exemple d'una vellesa corrupta. I nosaltres, amb una vellesa així no serem capaços de ser profetes per les joves generacions.

I Noè és l'exemple d'aquesta vellesa generativa: no és corrupta, és generativa. Noè no predica, no es queixa, no recrimina, sinó que té cura del futur de la generació que està en perill. Les persones grans hem de cuidar els joves, els infants que estan en perill. Construeix l'arca de l'acolliment i hi fa entrar homes i animals. En la cura de la vida, en totes les seves formes, Noè compleix el manament de Déu repetint el gest tendre i generós de la creació, que en realitat és el mateix pensament que inspira el manament de Déu: una nova benedicció, una nova creació (cf. *Gen 8,15-9,17*). La vocació de Noè es manté sempre actual. El sant patriarca encara ha d'intercedir per nosaltres. I nosaltres, dones i homes d'una certa edat - per no dir vells, perquè alguns s'ofenen - no oblidem que tenim la possibilitat de la saviesa, de dir als altres: "Mira, aquest camí de corrupció no porta enlloc". Hem de ser com un bon vi que al final quan sigui vell pot donar un bon missatge i no un de dolent.

Avui faig una crida a totes les persones que tenen una certa edat, per no dir vells. Aneu en compte: teniu la responsabilitat de denunciar la corrupció humana en què vivim i en la qual continua aquesta forma de vida del relativisme, totalment relatiu, com si tot fos lícit. Seguim endavant. El món necessita, necessita joves, que avancin, i vells savis. Demanem al Senyor la gràcia de la saviesa.

Traducció: Josep M. Torrents